

Marko Lučić, urednik i član uprave
portala Quantum21.net.

Uvodnik

Marko Lučić

Poštovani čitatelji,

odlučio sam s vama podijeliti jedan veoma interesantan obrazac iz hrvatske poslovne stvarnosti. Naime, na nedavnoj promociji novog broja stručnog časopisa qLife "*Sustavno razmišljanje*" u jednom se trenutku otvorila rasprava o tome kako su tekstovi iz naših publikacija "teški" i "zahtjevni", pa stoga od čitatelja traže da se "potpuno koncentriraju", "da se nekoliko puta vraćaju na isto" i slične užase. Stoga nam je sugerirano da "tekstove malo skratimo", "učinimo ih pitkijima", "ubacimo nešto o automobilima, jahtama, cigarama, mondenim skijalištima i ljetovalištima". Jasno vam je kuda sve to vodi?

Iako vam se možda sve ovo čini pomalo smiješnim, osobno smatram da jako dobro prikazuje *stanje kolektivne svijesti* u hrvatskoj javnosti u trenucima velike gospodarske krize koju svi zajedno svakodnevno osjećamo na vlastitoj koži. Budući da nam je mudri Einstein davno poručio kako "problemi ne mogu biti riješeni na istoj razini promišljanja koja ih je stvorila" smatram važnim zapitati se:

1. Koja je to razina promišljanja stvorila probleme u nas Hrvata?
2. Što bi trebalo promijeniti?

U pokušaju da odgovorim na prvo pitanje navesti ću misli dvojice velikih stručnjaka, Petera Druckera i Petera Sengea, o tome kako "*danas živimo u svijetu organizacija...ljudska je stvarnost prožeta organizacijama...one su tu, svugdje oko nas*" (Drucker) te o tome kako "*95% uspješnosti svake organizacije proizlazi iz kvalitete liderstva*". Ako su njihove poruke ispravne, tada lako možemo zaključiti da kategorija "kvaliteta liderstva" određuje ljudsku stvarnost, pa tako i onu u Hrvatskoj.

"Što određuje kvalitetu liderstva?" sljedeće je pitanje koje se samo po sebi nameće. Iako je na njega teško jednoznačno odgovoriti, edukacija svakako zauzima ogromnu ulogu. Stoga na ovome mjestu nailazimo na "slijepu točku" struke liderstva i menadžmenta u Hrvata koja kontinuirano podržava ideju da su liderstvo i menadžment istoznačni s "ekonomijom". Stoga se samo trebate upisati na neki od ekonomskih fakulteta, diplomirati, po mogućnosti magistrirati i sve će biti riješeno.

Sva znanja koja su vam potrebna za uspješno vođenje Vlade, ministarstva, bolnice, velike ili male tvrtke usađena su u vaše umove na nekoj od navedenih obrazovnih institucija.

Što se zatim događa? Počinjemo raditi u sustavima (pišem u prvom licu jer sam i sam ekonomista), prije ili kasnije postajemo liderima i menadžerima na nekoj razini te u svakodnevnoj praksi počinjemo koristiti alate "ekonomije" kojima su nas podučili profesori. Ubrzo shvaćamo da nam u svakodnevnom poslu "kvantitativne metode za poslovno odlučivanje", "menadžment ljudskih potencijala", "računovodstvo" i "financije" ne pomažu baš previše, osim što nam daju osnovni okvir u kojem se poslovni procesi odvijaju.

Budući da nam je jasno kako su alati kojima raspoložemo gotovo neupotrebljivi, a drugoga na vidiku nema, pomalo tijekom vremena, poput "kuhane žabe" počinjemo sve više vjerovati kako su znanja kojima raspoložemo potpuno primjerena našim radnim zadacima i odgovornostima. A zašto bi i mislili drugačije? Sustav za kojeg smo zaduženi još uvijek postoji. Istina za volju, iz godine u godinu sve je teže isplaćivati plaće. Ali koga je za to briga? Osim toga, redovno se uspinjemo na hijerarhijskoj ljestvici što zasigurno nije radi našeg "ne znanja" već posve suprotno, radi znanja i sposobnosti. Odjednom se nađemo u tridesetima, na visokim funkcijama i s jakim egom. Sve nam je jasno. Sve znamo.

Istina za volju, tvrtka koju vodimo sljedeći mjesec neće isplatiti plaće. Institucije se raspadaju, problemi gomilaju, kriza je sve dublja. No, kakve to veze ima s nama? Krivac je "negdje vani", lako ćemo ga pronaći. "Vlada" je odličan izbor za to. Svi je krive, pa će i nama u tu svrhu odlično poslužiti (naravno da ne mislim kako Vlada nije ni za što kriva jer ona to jeste i to upravo zato jer ne koristi leaderska i menadžerskih znanja u upravljanju složenim sustavom). Jasno vam je kuda sve to vodi?

Iz prethodnog teksta jasno se zaključuje odgovor na drugo pitanje: Što treba promijeniti? Svi zajedno moramo shvatiti kako ključni problem leži u tome što malo toga znamo o liderstvu, menadžmentu i

upravljanju složenim sustavima. Svi zajedno moramo shvatiti kako liderstvo i menadžment nisu "ekonomija" već *kvalitetni odnosi, vizija, suradnja, ispravnost, zajedništvo, skromnost, nesebičnost, dijalog* i slične kategorije od kojih je *svjesnost* sigurno najznačajnija. Svi zajedno moramo zapravo shvatiti da "*ništa ne znamo*" kako bi konačno počeli učiti i preispitivati duboko ukorijenjene pogrešne pretpostavke. U tom moru novih potreba tekstovi koje objavljujemo tek su mala kap. Kad bi barem sutra bila slap!

Ugodno čitanje!